

STUDIA PHILOLOGICA. ANNUS V. Zborník Pedagogickej fakulty a Fakulty humanitných a prírodných vied Prešovskej univerzity. Prešov, Prešovská univerzita 1997. 114 s.

Najnovší prešovský zborník prináša trinásť príspevkov z oblasti literárnej vedy, kulturológie a didaktiky vyučovania. Slovenskou literatúrou sa v zborníku zaoberajú traja autori (Petrus, Žemberová, Sabolová). Štúdia Pavla Petrusa (*Jozef Gregor Tajovský v živote a v listoch*) je viac iba zhrnutím výsledkov starších výskumov. Autor kladie dôraz na korešpondenciu, ktorú chápe ako „syntetizátor životnej i tvorivej aktivity spisovateľa“, ako „komplement k dielu“, a najmä ako „dešifrovací kľúč k otváraní hĺbkových podstát autentickej osobnej reflexie, onej prepodstatnenej vnútornej biografie v texte i kontexte Tajovského (...) prác“. Škoda, že „identifikačná podnetnosť“ korešpondencie sa v štúdiu samej akosi rozplynula. Dielom J. C. Hronského sa zaoberá Viera Žemberová (*Autor a autorská stratégia v románe Jozefa Čigera Hronského Svet na Trasovisku*). Pri vedomí rozdielného hodnotenia daného románu domácou a exilovou kritikou zamerala sa autorka viac na exilové prijímanie. Odvoláva sa na poznanie osobnej situácie spisovateľa v čase druhej svetovej vojny, sleduje jeho „prítomnosť a zástoj“ v románe. Chápe *Svet na Trasovisku* ako „román zrelej možnosti“, všima si ústredný motív nešťastia a skazy, pozornosť venuje Hronského metafore ženy a národa. Príspevok Oľgy Sabolovej (*Kreovanie pastierskeho archetypu v krátkej próze Margity Figuli*) skúma viac „jazykové stvárnenie poviedky“ než jej významovú interpretáciu. V procese analýzy jazykovo-štylistickej výstavby sa pastiersky archetyp ozrejmuje len tézovito a v dosť ustrnutej, tradovanej podobe.

O ukrajinskej literatúre píše Juraj Bača (*Podmienky vývoja ukrajinskej prózy 19. storočia*), jeho príspevok je však silne tézovitý cha-

rakterom výkladu ukrajinsko-poľských a ukrajinsko-ruských vzťahov, väzieb a vplyvov. Dana Petrusová (*Funkcia času v románe Hermannova Kanta „Der Aufenthalt“*) sa venuje problematike času a priestoru v koncepcii Kantovho románu s témou vyrovnávania sa s dedičstvom fašizmu. Jej príspevok sa vyznačuje sústredenosťou a systematickosťou. Jaroslav Kušnár (*Realita a fantázia v románe R. Brautiganova V melónovom cukri*) analyzoval umelecké postupy, najmä prelínanie realistického a fantastického vo vybranom diele, čím dokladá jeho prislusnosť k postmodernej literatúre. Nonna Kopystianska (*Vnútná polemickosť Flaubertovho diela Madam Bovary*) sa zamerala na Flaubertovu polemiку s romantizmom a s realistami. Oľga Guzyová (*Fonologický aspekt poézie Mariny Cvetajevovej*) sleduje fenomén muzikálnosti v poetikej tvorbe. Príspevok Andreja Antoňáka (*Lev Nikolajevič Tolstoj a fenomén „snemovosti“*) je sociokultúrnou interpretáciou, ktorá má za cieľ prehĺbiť poznanie Tolstého svetonázoru a jeho vzťahu k tvorbe. V ruskom kontexte sa pohybuje aj Jozef Sipko (*Etnokultúrne pozície ruskej literatúry*), ktorý skúma postavenie ruskej literatúry (ruských spisovateľov) vo vedomí Rusov na základe analýzy ruskej publicistiky. Zborník zakončujú štúdie z oblasti didaktiky (Marta Germušková, Anna Ritlyová) a stať o teoretických otázkach vzťahu umeleckej ilustrácie a literárneho textu (Michal Tokár).

Celkovo pôsobí zborník dosť nesúrodou a rozbitou. Podpísal sa na tom aj nejednotný jazyk (popri slovenčine aj angličtina a ruština) a dojem pokazila aj celková jazyková úroveň niektorých štúdií. Ako sa ukazuje, ponechanie korektúry na autorov samotných nie je ani medzi vysokoškolskými pedagógmi ešte zárukou správnosti jazykového prejavu.

Dana Kršáková